

Sygn. akt VII Ka 340/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Częstochowie VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Adam Synakiewicz

Sędziowie: SSO Aneta Łatanik

SSO Danuta Józefowska - spr.

Protokolant: st. sekr. sądowy Przemysław Cichopek

przy udziale Prokuratora Prokuratury (...) w K. G. K.

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2016 r.

sprawy **P. H. (1) urodz. (...) w C. s. M. i M.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 18 § 3 kk w zw. z 280 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 8 grudnia 2015 r., sygn. akt III K 468/15

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zasądza od oskarżonego P. H. (1) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 (trzydziestu) złotych tytułem opłaty za II instancję oraz obciąża go wydatkami postępowania odwoławczego w kwocie 20 (dwudziestu) złotych.

Sygn. akt VII Ka 340/16

UZASADNIENIE

R. M. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 27 maja 2007 roku w C. na ul. (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, działając wspólnie i w porozumieniu z S. R. i innymi osobami, realizując podział ról ustalony przez B. W. vel C., wraz z S. R., po uprzednim użyciu wobec M. D. przemocy fizycznej, polegającej na wyciągnięciu go z samochodu, uderzaniu pięściami po głowie i kopaniu po całym ciele, brał udział w jego pobiciu, w którym M. D. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia głowy, wstrząśnienia mózgu, złamania nosa, krwiaka i otarcia skóry okolicy czołowej i twarzy, stłuczenia klatki piersiowej oraz skręcenia nadgarstka prawego, czym został narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk, a w wyniku doprowadzenia go do stanu bezbronności, zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 21. 000 euro, 7 000 złotych, telefon komórkowy marki M. (...), o łącznej wartości mienia 89. 000 złotych oraz dokumenty w postaci prawa jazdy i dowodu osobistego, którymi nie mając prawa rozporządzać, dokonał ich zniszczenia, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się będąc uprzednio skazany za umyślne przestępstwo rozboju, którego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu kary co najmniej roku pozbawienia wolności orzeczonej na

podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 28.10.1998 roku w sprawie sygn. II K 89/98, za czyn z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i inne, na karę łączną w wymiarze 2 lata i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od 19 czerwca 1998 roku do 1 sierpnia 2000 roku i od dnia 5 września 2002 roku do 21 stycznia 2003 roku

tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k.

P. H. (1) został oskarżony o to, że:

II. w dniu 27 maja 2007 roku w C. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w zamiarze, aby B. W. vel C., R. (...) dokonali przestępstwa rozboju, udzielili im pomocy w ten sposób, że realizując rolę wyznaczoną mu przez B. W. vel C., zawiózł go samochodem marki V. (...) o nr rej. (...) pod miejsce zamieszkania M. D., a następnie w celu obserwacji trasy przejazdu pokrzywdzonego, pod lokal (...) przy ul. (...) w C., gdzie S. R. i R. M. używając wobec pokrzywdzonego przemocy fizycznej, polegającej na wyciągnięciu go z samochodu, uderzaniu pięściami po głowie i kopaniu po całym ciele dokonali jego pobicia, w wyniku czego M. D. doznał obrażeń ciała w postaci stłuczenia głowy, wstrząśnienia mózgu, złamania nosa, krwiaka i otarcia skóry okolicy czołowej i twarzy, stłuczenia klatki piersiowej oraz skręcenia nadgarstka prawego, co naraziło go na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk, a po doprowadzeniu go do stanu bezbronności, zabrali w celu przywłaszczenia na jego szkodę pieniądze w kwocie 21. 000 euro, 7 000 złotych, telefon komórkowy marki M. (...), o łącznej wartości mienia 89. 000 złotych oraz zniszczyli dokumenty w postaci prawa jazdy i dowodu osobistego

tj. o przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 8 grudnia 2015 r., sygn. akt III K 468/15 Sąd Rejonowy w Częstochowie orzekł:

1. oskarżonego R. M. uznał za winnego czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, a opisanego w części wstępnej wyroku, przy czym precyzuje opis czynu wskazując, iż oskarżony dopuścił się go w warunkach powrotu do przestępstwa określonych w art. 64 § 2 k.k., tj. będąc uprzednio skazanym w warunkach art. 64 § 1 k.k. i przed upływem 5 lat od odbycia ostatniej kary pozbawienia wolności, przy czym odbył łącznie co najmniej 1 rok kary albowiem prawomocnym wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Częstochowie z dnia 28.10.1998 r. wydanym w sprawie II K 89/98 skazany został za popełnienie przestępstw z art. 280 § 1 k.k. na karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, która odbywał w okresie od 19.06.1998 r. do 1.08.2000 r., zaś prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 17.12.2001 r. wydanym w sprawie II K 93/01 skazany został m.in. za popełnienie przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę 3 lat pozbawienia wolności, przy czym wobec skazanego orzeczono karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, która odbywał w okresach od 9.02.2001 r. do 6.06.2001 r., od 1.07.2001 r. do 5.09.2002 r. i od 21.01.2003 do 22.07.2006, tj. uznał oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i za to z mocy art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 60 § 3 k.k. w zw. z art. 60 § 6 pkt 3 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, a z mocy art. 33 § 2 i 3 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych, przyjmując, iż wysokość jednej stawki równoważna jest kwocie 50 złotych,
2. oskarżonego P. H. (1) uznał za winnego czynu zarzucanego mu aktem oskarżenia, a opisanego w części wstępnej wyroku, który to czyn stanowi przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. i za to z mocy art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności, a z mocy art. 33 § 2 i 3 k.k. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 80 stawek dziennych, przyjmując, iż wysokość jednej stawki równoważna jest kwocie 50 złotych,
3. z mocy art. 69 § 1, 2 i 3 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30.06.2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego R. M. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres lat 5 tytułem próby,
4. z mocy art. 69 § 1, 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30.06.2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego P. H. (1) kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres lat 4 tytułem próby,

5. z mocy art. 73 § 2 k.k. oddał oskarżonego R. M. w okresie próby pod dozór kuratora sądowego,
6. z mocy art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu P. H. (1) na poczet wymierzonej mu kary grzywny okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie to jest okres zatrzymania – dzień 13.03.2014 r.,
7. z mocy art. 46 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30.06.2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonych R. (...) środki karne w postaci obowiązku częściowego naprawienia szkody wyrządzonej przypisanymi im przestępstwami poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego M. D. kwot po 17.800 złotych,
8. z mocy art. 627 k.p.k., art. 633 k.p.k. i art. 2 ust. 1 pkt 4 i art. 3 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zasądził na rzecz Skarbu Państwa od oskarżonego R. M. kwotę 1300 złotych, zaś od oskarżonego P. H. (1) kwotę 1100 złotych tytułem należnych opłat oraz obciążył oskarżonych wydatkami poniesionymi w niniejszym procesie w częściach ich dotyczących, tj. R. M. w kwocie 926,27 złotych, zaś P. H. (1) w kwocie 218,55 złotych

Wobec oskarżonego R. M. wyrok uprawomocnił się

Apelację od wyroku wniósł obrońca oskarżonego P. H. (1) zaskarżając go w części dotyczącej rozstrzygnięcia o środku karnym i wyrokowi temu zarzucił rażąco niewspółmierność środka karnego orzeczonego wobec oskarżonego P. H. (2) a to na skutek:

- zasądzenia od oskarżonego na rzecz pokrzywdzonego obowiązku naprawienia szkody w kwocie 17.800 złotych wyrządzonej przez oskarżonego przypisanym mu przestępstwem, w sytuacji, gdy wysokość nałożonego na oskarżonego obowiązku naprawienia szkody pozostaje dlań rażąco niewspółmiernie surową ze względu na fakt, iż znacząco przekracza ona stopień jego zawinienia oraz stopień społecznej szkodliwości jego czynu i całkowicie abstrahuje od faktu, iż rola oskarżonego w popełnieniu w formie pomocnictwa przestępstwa rozboju miała charakter jedynie drugorzędny, co potwierdził także pokrzywdzony określając, iż „jeżeli oskarżony tam był to był tylko narzędziem”, i sprowadzała się co najwyżej do podwiezienia współoskarżonego B. W. do miejsca pobytu pokrzywdzonego, a następnie na ul. (...) w C., z którego to czynu oskarżony nie osiągnął żadnej korzyści majątkowej, a które to okoliczności winny skutkować obciążeniem oskarżonego obowiązkiem naprawienia szkody przy uwzględnieniu stopnia jego winy, będącym zdecydowanie mniejszym, aniżeli w przypadku pozostałych sprawców stosujących wobec pokrzywdzonego przemoc fizyczną, nie zaś z całą pewnością proporcjonalnym podziałem powyższego obowiązku, który w realiach niniejszej sprawy nie znajduje jakiegokolwiek uzasadnienia i którego motywów Sąd w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w żaden sposób nie wyjaśnił,

- braku tzw. wewnętrznej sprawiedliwości zaskarżonego wyroku z prawomocnym wyrokiem wydanym w dniu 9 czerwca 2015 roku przez tut. Sąd Rejonowy wobec S. R. (sygn. akt: III K 984/14) również współsprawcy czynu na szkodę M. D., a wobec którego to oskarżonego żaden obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonego orzeczony nie został.

W oparciu o powyższe skarżący wniósł o zmianę wyroku w pkt 7 poprzez jego uchylenie, względnie orzeczenie wobec oskarżonego obowiązku naprawienia szkody w zmniejszonej wysokości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Analiza akt niniejszej sprawy, pisemnych motywów zaskarżonego wyroku oraz zarzutów i argumentacji apelacji doprowadzić musiała do wniosku, iż wywiedziony przez obrońcę oskarżonego środek odwoławczy nie zasługuje na uwzględnienie czego efektem było utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy.

Na wstępie należy podnieść, że skarżący nie kwestionował poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, ani zastosowanej do przypisanego oskarżonemu czynu kwalifikacji prawnej. Obrońca nie miał też zastrzeżeń odnośnie rodzaju i wymiaru kary zasadniczej jak i środka probacyjnego. Sąd Okręgowy natomiast nie dostrzegł podstaw do ingerencji w powyższym zakresie w zaskarżony wyrok, dlatego też swoje rozważania ograniczył jedynie do zarzutów

apelacji, to jest rażącej niewspółmierności orzeczonego środka karnego oraz braku tzw. wewnętrznej sprawiedliwości zaskarżonego wyroku.

Przechodząc do oceny zasadności apelacji obrońcy oskarżonego, w pierwszej kolejności Sąd Okręgowy przypomina, że zgodnie z art. 53 k.k. Sąd orzekający wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Sąd uwzględnia również w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, popełnienie przestępstwa wspólnie z nieletnim, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także zachowanie się pokrzywdzonego.

Z rażąco niewspółmiernością kary mamy do czynienia natomiast, gdy ta co prawda mieści się w granicach ustawowego zagrożenia, to jednak na skutek nieuwzględnienia w sposób właściwy zarówno okoliczności popełnienia przestępstwa jak i osobowości sprawcy, staje się w odczuciu społecznym kara niesprawiedliwą.

Powyższe zasady zgodnie z art. 56 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30.06.2015 roku stosuje się odpowiednio do orzekania środków karnych przewidzianych w kodeksie karnym, w tym także do obowiązku naprawienia szkody o którym mowa w art. 46 § 1 k.k.

Ustosunkowując się do zarzutu obrońcy co do rażącej niewspółmierności orzeczonego obowiązku naprawienia szkody stwierdzić należy, że wyniki postępowania odwoławczego nie potwierdziły, jakoby orzeczone przez Sąd pierwszej instancji środek karny był rażąco niewspółmierny. Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i ustaleń dokonanych przez Sąd Rejonowy, które to Sąd Okręgowy w pełni podziela oskarżony P. H. (1) przyczynił się do realizacji zaplanowanego przez B. W. vel C. oraz S. R. przestępstwa.

Po pierwsze wbrew twierdzeniom autora apelacji oskarżony P. H. (1) dokładnie wiedział w jakim celu śledzi wraz z B. W. vel C. pokrzywdzonego i godził się na to. B. W. vel C. w czasie kiedy jeździł z P. H. (1) samochodem w celu obserwacji trasy przejazdu pokrzywdzonego cały czas kontaktował się z pozostałymi osobami biorącymi udział w rozboju i przekazywał im niezbędne informacje, a z rozmów tych jednoznacznie wynikało co planują.

Po drugie wbrew twierdzeniom obrońcy oskarżony P. H. (1) uzyskał również korzyść majątkową za pomoc w zaplanowanym przestępstwie. S. R. wyjaśnił, iż za to, że P. H. (1) woził B. i pośredni udział w napadzie miał otrzymać stosowną zapłatę.

Mając na uwadze powyższe okoliczności w przekonaniu Sądu odwoławczego, rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji w przedmiocie nałożenia na oskarżonego obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego kwoty 17.800 złotych stanowiącej 1/5 część zrabowanego mienia, jest słuszne i uzasadnione okolicznościami niniejszej sprawy. Udział oskarżonego w całym przestępstwie i jego rola wbrew twierdzeniom obrońcy nie była podrzędna i oskarżony winien zdawać sobie sprawę z tego jakie niesie to za sobą konsekwencje.

Idąc dalej należy zauważyć, iż w toku niniejszej kontroli odwoławczej badana była trafność i słuszność wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 8 grudnia 2015 r., sygn. akt III K 468/15, a nie wyroku Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 9 czerwca 2015 r., sygn. akt: III K 984/14 z tej też racji nie mógł zasługiwać na akceptację kolejny zarzut podniesiony w apelacji obrońcy, a mianowicie brak tzw. wewnętrznej sprawiedliwości zaskarżonego wyroku z prawomocnym wyrokiem wydanym w dniu 9 czerwca 2015 roku przez Sąd Rejonowy w Częstochowie wobec S. R. (sygn. akt: III K 984/14). Okoliczność, że jeden ze współsprawców nie został obciążony obowiązkiem naprawienia szkody zważywszy na interes pokrzywdzonego nie może skutkować zmianą wyroku w kierunku postulowanym przez obrońcę oskarżonego.

Należy również zwrócić uwagę, iż zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem jeśli oskarżony dopuścił się przypisanego mu wyrządzenia szkody we współdziałaniu z innymi osobami, to co do zasady ponoszą oni solidarną odpowiedzialność za całość wyrządzonej szkody. Faktem jest, iż poza tym stanowiskiem istnieje także odmienny pogląd na tę kwestię zawarty w uchwale Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2000 roku, I KZP 40/00, dopuszczający, w zależności od sytuacji, możliwość solidarnego obciążenia sprawców wyrządzonej szkody obowiązkiem jej naprawienia w całości lub części, z wykorzystaniem podstawy art. 46 § 1 k.k. Niemniej jednak wybór sposobu obowiązku naprawienia szkody w wypadku współsprawstwa należeć powinien do Sądu, w pełni zabezpieczającego w postępowaniu karnym interesy pokrzywdzonego, a zarazem uwzględniającego zasadę odpowiedzialności indywidualnej każdego ze współsprawców. Jest to kwestia uznaniowa Sądu i zależy od oceny okoliczności konkretnej sprawy. Bez znaczenia zaś, z punktu widzenia pokrzywdzonego jest, w jaki sposób współdziałający ze sobą sprawcy wyrządzającym mu szkodę podzielili między siebie zagarniętą mu kwotę pieniędzy. Jego celem jest odzyskanie całości utraconych środków finansowych. Zaś celem postępowania karnego jest uwzględnienie prawnie chronionych interesów pokrzywdzonego (art. 2 § 1 pkt 3 k.p.k.). Jednym ze sposobów zabezpieczenia interesów pokrzywdzonego jest instytucja prawa materialnego sformułowana w art. 46 § 1 k.k. Dlatego też Sąd Rejonowy uprawniony był do orzeczenia wobec oskarżonego P. H. (1) środka karnego w postaci częściowego obowiązku naprawienia szkody.

Z podanych wyżej powodów Sąd Okręgowy apelacji obrońcy oskarżonego P. H. (1) nie uwzględnił i opierając się na dyspozycji z art. 437 § 1 k.p.k. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, nie znajdując jakichkolwiek podstaw do jego zmiany, czy uchylenia.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k., zasądzając od oskarżonego P. H. (1) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30 złotych tytułem opłaty za II instancję oraz obciążając go wydatkami postępowania odwoławczego w kwocie 20 złotych